Переваги четвертого енергопакету ЄС для споживачів

25 вересня 2023

Written by

Костянтин Таранець

Старший менеджер відділу послуг з декарбонізації та сталого розвитку

Building a better working world

Регуляторне поле ЄС створює надійні засади для управління ризиками і можливостями енергопереходу

Вуглецеве регулювання і енергоперехід визначають засади трансформації бізнесу

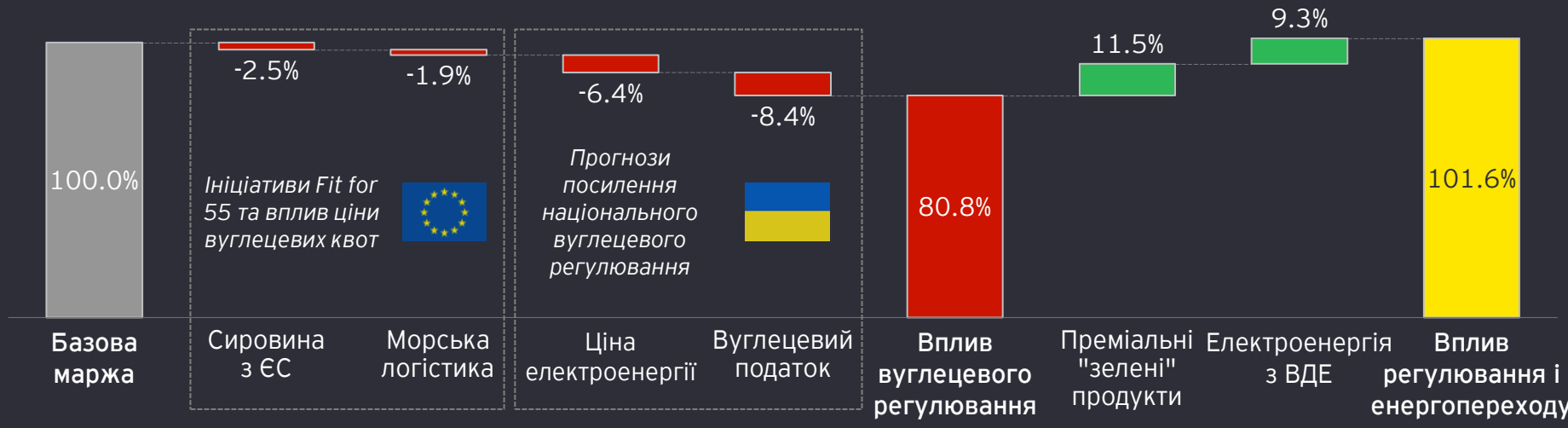

Моделі «зеленого» бізнесу вимагають визначеності щодо надійності ринкових засад

Еволюція енергетичного регулювання в ЄС – від засад конкурентного середовища до енергопереходу

1996-1998 — Перший енергопакет

- Лібералізація ринків електроенергії і газу
- Unbundling

2003-2004 — Другий енергопакет

- Вибір постачальника
- Транскордонні торги

2009 — Третій енергопакет

- ACER і посилення національних регуляторів
- ENTSO-E і ENTSO-G
- Конкуренція в роздрібному сегменті
- Універсальні кодекси мереж

2019 — Четвертий енергопакет

- «Чиста енергія для всіх»
- Трансформація ринків – конкурентне середовище, сталість і безпека
- Вуглецева нейтральність до 2050 року

Регуляторне поле ЄС створює надійну основу для розвитку і інвестування

EY Green Deal

- Fit for 55
- Industrial Plan
- REpowerEU

Фондування

Переваги четвертого енергопакету ЄС для споживачів

Кожен з основних елементів «Чистого енергопакету» має чітко окреслений фокус на кінцевому споживачеві послуг (1/2)

Директива / регламент	Ключові області впливу на споживача
1 Директива 2019/944 «Про правила ринку»	▸ Участь споживачів в енергопереході, управлінні попитом, накопиченні ▸ Смарт-лічильники і розгорнутий білінг, гнучкість цінових пропозицій постачальників ▸ Розкриття енергоміксу та екологічних показників (ПГ - гCO2/кВт-год, радіоактивні відходи - мг/кВт-год) ▸ Заохочення розподіленої генерації, гнучкість купівлі/продажу електроенергії, самоспоживачі
2 Регламент 2019/943 «Про внутрішній ринок електроенергії»	▸ Гнучкість вибору постачальника, захист прав споживача, акцент на вразливих споживачах ▸ Бізнес-моделі агрегаторів та енергетичних кооперативів ▸ Зобов'язання для ОСР щодо підключення джерел генерації та ключових «нових» навантажень (теплові насоси, зарядний пристрій електромобілю) ▸ Номіновані оператори ринку електроенергії (NEMO) - поєднання РДН та ВДР на споріднених ринках (coupling), гнучкість транскордонних транзакцій - автоматичне резервування перетину ▸ Забезпечення відустності прайс-кепів (як верхніх так і нижніх) ▸ Параметр вартості втраченого навантаження (VOLL) для формування граничних цінових сигналів
3 Директива 2018/2002 «Про енерго-ефективність» (EED)	▸ Зобов'язання з підвищення енергоефективності та розвиток моделей енергетичного сервісу ▸ Сертифікати походження високоефективної когенерації ▸ Динамічне ціноутворення в сегменті управління попитом ▸ Специфікації та критерії енергоефективності

Аналітична довідка / Приклади застосування

Вуглецеємність електроенергії в Україні (MEA, 2021), гCO2/кВт-год:

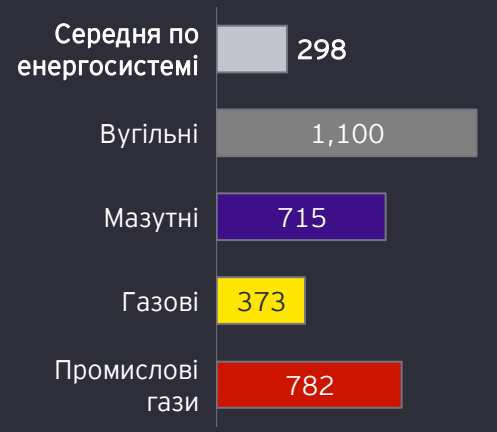

Підходи до управління попитом:

- Явний (Explicit) - реагування на команди управління попитом через агрегатора
- Неявний (Implicit) - реагування на цінові диференціали (база, пік, напівпік)

Кожен з основних елементів «Чистого енергопакету» має чітко окреслений фокус на кінцевому споживачеві послуг (2/2)

Директива / регламент	Ключові області впливу на споживача	Аналітична довідка / Приклади застосування
4 Директива 2018/2021 «Про ВДЕ» RED >> RED II >> RED III	▸ Підвищення амбітності щодо застосування ВДЕ в загальному енергопостачанні ЄС до 2030 року: • RED II - 32% • RED III - 42.5% (виключення щодо атомної електроенергії для Франції) ▸ Схеми підтримки ВДЕ - переважно ринкові, через цінові премії ▸ Розвиток сертифікатів походження (GOs) та поняття залишкового (Residual) міксу ▸ ВДЕ для теплопостачання і кондиціонування ▸ Транспорт - 14% палив до 2030 з використанням ВДЕ ▸ Критерії вуглецевого сліду біопалив, біорідин та біомаси, вироблених із культур харчового походження - ILUC критерій для розрахунків ПГ, Додаток IX (advanced biofuels)	Цілі RED II по моторних паливах 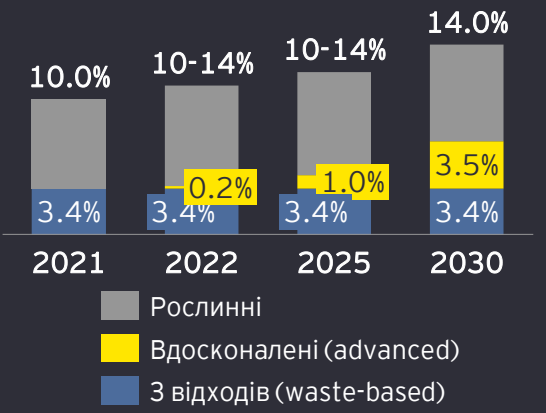
5 Директива 2018/844 «Про енерго-ефективність будівель» EPBD >> EPBD II >> EPBD III >> EPBD IV	▸ Статус будівлі з нульовим вуглецевим слідом (ZEB) та майже нульовим вуглецевим слідом (NZEB) ▸ Довгостроковий план реновації будівель (2050), renovation passport ▸ Захист вразливих споживачів, гнучкі схеми фінансування ▸ Гармонізована підтримка Real Estate інвесторів на шляху до декарбонізації портфелів	Єдина база даних (Building stock observatory): параметри будівель, енергоспоживання, темпи модернізації
6 Регламент 2019/941 «Про готовність до ризиків у секторі електроенергетики»	▸ Готовність до регіональних і національних надзвичайних ситуацій на ринках ▸ Сценарне планування та оцінка планів готовності до ризиків ▸ Скоординовані дії щодо технічних правових та фінансових заходів ▸ Ілюстративний приклад: Тимчасове положення державної допомоги в умовах кризи та перехідного періоду (TCTF) - для запобігання міграції інвестицій в інші юрисдикцію (наприклад, в США, де створені відповідні умови законом про зниження інфляції / IRA)	Розподіл коштів TCTF за період березня-вересня 2023: • Кризові заходи: ~5.5 млрд Євро • Заходи енергопереходу: ~1.5 млрд Євро

Можливості четвертого енергопакету для кінцевого споживача мають бути переосмислені і адаптовані в українських реаліях

«Чиста енергія для всіх» - Регуляторний вплив

- Стійкі моделі управління в енергетичних галузях
- Адаптована інфраструктура ринку електроенергії
- Широкі можливості для ВДЕ
- Енергоефективність у всіх сферах діяльності

Можливості для споживача - «а що нам з цього?»

- Широкі можливості для бізнесу в галузі ВДЕ
- Зелені продукти (zero carbon) і продукти з обліком вуглецевого сліду (carbon accounted)
- CO2-прайсінг як індикатор додатковості інвестицій
- Переосмислення побутового споживача, залучення спільнот / ОСББ
- Інтеграція в європейські ланцюги постачання
- Доступ до цільового фондування, програми підтримки
- Діалог з урядом щодо вкладу в декарбонізацію економіки

Українській контекст: стійкість, відновлення, євроінтеграція

Інноваційні моделі для бізнесу в роздрібному сегменті

Моделі	Ключові області впливу на споживача
Агрегатори	Віртуальні електростанції, агреговані PPA
Прямі транзакції	Самоспоживання та горизонтальна торгівля
Електроенергія як послуга	Дохід від управління попитом, «розумний будинок» в контексті енергосистеми
ВДЕ-спільноти	Співвласність малих генеруючих установок ВДЕ
Pay-as-you-go	Можливість гнучкого резервування або автономного енергозабезпечення

Стартові можливості:

побутові водонагрівачі (бойлери), розподілені акумулятори (EV, Ecoflow)

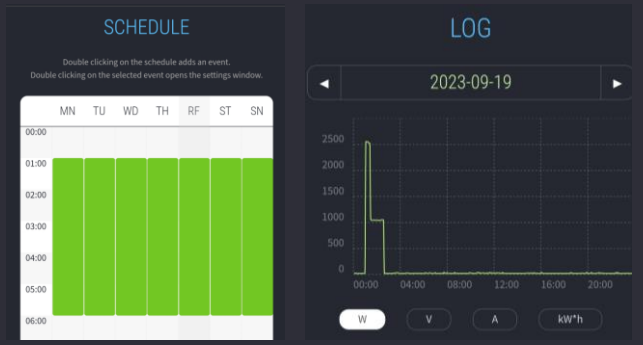

EY | Building a better working world

Дотримуючись своєї місії — удосконалюючи бізнес, змінювати світ на краще, — компанія EY сприяє створенню довгострокового корисного ефекту для клієнтів, співробітників і суспільства в цілому, а також допомагає зміцнювати довіру до ринків капіталу.

Багатопрофільні команди компанії EY представлені у більше ніж 150 країнах світу. Використовуючи дані й технології, ми забезпечуємо довіру до інформації, підтверджуючи її достовірність, а також допомагаємо клієнтам розширювати, трансформувати й успішно вести свою діяльність.

Фахівці компанії EY в галузі аудиту, консалтингу, права, стратегії, оподаткування і угод ставлять правильні запитання, які дозволяють знаходити нові відповіді на виклики сьогодення.

Назва EY відноситься до глобальної організації та може відноситися до однієї чи декількох компаній, що входять до складу Ernst & Young Global Limited, кожна з яких є окремою юридичною особою. Ernst & Young Global Limited – юридична особа, створена відповідно до законодавства Великобританії, – є компанією, що обмежена відповідальністю її учасників, і не надає послуг клієнтам. Інформація про порядок збору та використання компанією EY персональних даних, а також про права, що мають фізичні особи відповідно до законодавства про захист персональних даних, доступна за посиланням ey.com/privacy. Більш детальна інформація представлена на нашому сайті: ey.com.

© 2023 ТОВ «Ернст енд Янг».
Усі права захищені.

ED MMYY

Інформація, що міститься в цій публікації, представлена у скороченій формі і призначена лише для загального ознайомлення, у зв'язку з чим вона не може розглядатися в якості повноцінної заміни докладного звіту про проведене дослідження й інших згаданих матеріалів та бути підставою для винесення професійного судження. Компанія EY не несе відповідальності за шкоду, заподіяну будь-яким особам у результаті дії або відмови від дії на підставі відомостей, що містяться в даній публікації. Із будь-яких конкретних питань слід звертатися до фахівця відповідного напряму послуг.

ey.com/ua